

11. Eesti eluslooduse arengulugu – infoklipp

Definitsioon: Kuna Eesti asub paljude liikide levialade piiril on meie loodus suhteliselt liigirikas. Tänu liigirikkale mullastikule on Eesti taimestik väga mitmekesine. Eestis elab pärismaiseid soontaimi 1440 liiki ja 525 liiki samblaid. Loomastik on Eestis aga globaalses mõistes üsna liigivaene. Et aru saada, kuidas meie elusloodus on praeguse olukorrani jõudnud peame sarnaselt Läänemere arenguloole ka eluslooduse arenguloos lähtuma viimasest jääajast ning selle taganemisest.

Hilisjääaeg: Kui mandrijää hakkas hilisjääajal taganema tekkis Eesti alal arktiline tundrataimestik. Vähesed inimesed, kes sel ajal Eesti aladel elasid võisid sel ajal näha külmaga kohastunud taimi nagu drüaas, vaevakask, arktiline paju ja kadakas. Loomadest võis leida põhjapõtra, stepipiisonit ja ulukhobust, tõenäoliselt ka mammutit.

Metsade kiire levik leidis aset perioodil, mida kutsutakse **varajaseks jääjärgseks metsatundraks**. Sel ajal laienesid Eestisse kask, mänd, haab ja kuusk, hiljem ka lepp. Loomadest jõudsid Eesti aladele mitmed imetajaid nagu põder, metssiga, orav, leethiir, metshiir, kaelushiir ja pähklinäpp.

Kui viimased Skandinaavia liustikud olid sulanud algas soojalembeliste liikide levik Eesti aladel. Seda arenguetappi kutsutakse **laialeheliste metsade perioodiks**. Soe periood ei jätkunud aga igavesti ning umbes 4000 aastat tagasi hakkas kliima jälle jahenema. See soodustas kuuskute levikut Eestisse. Tänu pimedatele kuuskutele rändasid meie aladele ka ida poolt sisse taigale iseloomulikud loomad.

Koos rauaaja algusega algas ka **kultuurmaade periood**, mis kestab tänini. Nagu nimi ka vihjab, suurenes inimese mõju looduse arengule oluliselt. Arenes põllumajandus ja karjakasvatus ning inimese võime maastike ümber kujundada aina tõsisem. kujundasid maastikut aina rohkem ning kasvasid põllumajandus ja karjakasvatus. Eestisse toodi sisse ka ligi 4000 erinevat võõrliiki, millest mõned olid Eestis väga edukad. Kurikuulus on hiid-karuputk, mis toodi algselt iluaedade ehteks.